

JUDEȚUL BAIJA — ÎNFĂȚIȘARE SOCIALĂ

Extras din Anton Golopenția, *Opere complete, vol. I. Sociologie*. București: Editura Enciclopedică, 2002
Vezi, la sfârșitul documentului, adnotarea din același volum, semnată de Sanda Golopenția.

Prin răpirea Bucovinei, județul Suceava, a cărei capitală era orașul Suceava, a fost împărțit în două, Suceava trecând Austriei, și pentru județul rămas în Moldova, creându-se o capitală nouă, *Fălticeni*. Astfel, județul Suceava din Moldova, avea o configurație ciudată: o formă lungă, cu o distanță de peste 120 km de la Gura-Negrei, în hotarul Bucovinei, până la capitala județului. În 1920 s-a luat plasa Muntelui — regiunea cea mai bogată — și s-a trecut județului Neamț, județul *Fălticeni* rămânând cu o configurație mai compactă, dar mai sărac.

Principala ocupație a locuitorilor județului este agricultura.

În urma exproprierii, moșiile de mână moartă, precum Ruginoasa, Liteni, Drăgușanii, Mălinii (a[le] Domeniilor Coroanei), moșii de mii de hectare, ca și celelalte moșii întinse, au fost fărâmițate iar pământurile împărțite sătenilor, care nu sunt în stare să-și producă măcar strictul necesar pentru ei: aproape în fiecare an, statul trebuie să le procure porumb pentru hrană.

În jurul orașului sunt câteva sate care procură acestuia articole alimentare de primă necesitate. Petiea, aduce laptele, Oprișanii, legumele; iar locuitorii din satul Rădășăni sunt recunoscuți ca negustori de fructe.

Rădășănenii cumpără merele din tot județul și din împrejurimi, chiar din Maramureș, le aduc la ei acasă, le înmagazinează, și în timpul iernii le transportă la Iași, la Galați, București etc.

Portul locuitorilor ținutului este variat.

În satele de la munte, persistă încă portul național, dar cu cât te apropii de câmpie, sătenii nu-l mai cunosc. Dincolo de Siret, aproape toți sătenii umblă îmbrăcați în pantaloni și surtuțe, iar vara în pantaloni și vestă (jiletcă). Asta, însă, nu-i împiedică să poarte suman și cojoc, în timp de iarnă. Femeile au adoptat un port pestriț, de mahala de târg.

Datinele, credințele bătrânești se alterează și ele sub influența așa zisei „civilizații“. Învățătorii și preoții introduc obiceiuri necunoscute. Pom de Crăciun se face la unele școli, mai cu seamă în apropiere de oraș, și prin orașele înstrăinate: Lespezi, Pașcani.

În Fălticeni a învățat carte, la școala de catiheți, vestitul scriitor Ion Creangă. În Fălticeni s-a născut și a trăit o bucată de vreme, nuvelistul Nicu Gane. Tot din acest oraș au pornit poetul și arheologul Nicolae Beldiceanu, pictorii Ștefan Șoldănescu și Aurel Băeșu, familia Millo, reprezentată prin Matei Millo, poetul, prin artistul Matei Millo, întemeietorul teatrului românesc și prin fratele său Alecu Millo, autor al unei bune cărți *Țăranul*, în care se află deziderate pentru îmbunătățirea stării țaranului nostru, deziderate care cu trecerea vremii s-au realizat. Un alt Matei Millo, fiul lui Alecu, s-a distins ca primar al Fălticeniilor, ca și Iorgu Radu, fost profesor de Economie politică la Universitatea din Iași.

Adnotare Sanda Golopenția , 2002:
Publicat în *Enciclopedia României*, vol. ii, 1938, p. 50. Semnat
A.G. Vezi comentariul anterior (despre înfățișarea socială a
Bucureștiului - nn D.Sandu).